

Ikääntymistä koskevat työpaikan ja yhteisön toimintalinjat

EU:n väestö ikääntyy, sekä koko väestö että työikäinen väestö. Euroopan elin- ja työolojen kehittämissätiön viime vuosina tekemien tutkimusten pääasiallisena kohteena on ollut vanhustenhuolto ja ikääntyvien työntekijöiden sijoittaminen työelämään.

Tämänhetkiset väestötilastolliset suuntaukset osoittavat, että seuraavien 30 vuoden aikana yli 60 ikävuoden saavuttanut väestö kasvaa 50 prosenttia, kun samaan aikaan on arvioitu nuorten (0/19 vuotta) osuuden laskevan 11 % ja aikuisväestön (20/59) 6 %.

Väestön ikääntymisen vaikutukset näkyvät jo sosiaaliturvan ja etenkin eläketurvan aloilla, mutta myöskin terveydenhuollon piirissä. Koska sosiaaliturva pitkälti perustuu työtä tekevän väestön suorittamiin maksuihin, on kyseenalaistettu, miten sosiaaliturva rahoitetaan tulevaisuudessa. Samaan aikaan kuin ikääntyvien ihmisten määrä yhteiskunnassa kasvaa, heidän merkityksensä politiikalle on yhä tärkeämpi, kuten myös perusteet ikääntyvien työntekijöiden työllistämiseksi.

Euroopan elin- ja työolojen kehittämissätiö

IKÄSYRJINNÄN TORJUNTA TYÖHÖNOTOSSA

Ikääntyvien työntekijöiden pysyminen työelämässä on äskettäin noussut tärkeäksi tavoitteeksi paitsi työmarkkinapolitiikassa myös talousarvion sosiaaliturvamenojen osalta. Tutkimuksessaan *Ikäsyrynnän torjunta työhönotossa ja koulutuksessa* säätiö on kartoittanut ja analysoinut sekä työpaikalla että sen ulkopuolella toteutettavia hyviä käytäntöjä, joiden tarkoituksena on parantaa ikääntyvien työntekijöiden työnsaantimahdollisuuksia ja työoloja. Tutkimuksen painopistealueita ovat olleet ikääntyvien työntekijöiden työelämässä pysyminen, työmarkkinoille palaaminen ja uudelleen koulutus. Tutkimuksessa oli mukana seitsemän jäsenvaltiota: Belgia, Ranska, Saksa, Kreikka, Italia, Alankomaat ja Yhdistynyt kuningaskunta. Lisäksi kerättiin jonkin verran tietoa Suomesta ja Ruotsista.

Tutkimus osoittaa, että jotkin työnantajat ovat muodostamassa myönteistä *business case* -henkeä tämän ryhmän työllistämisen puolesta arvioidessaan uudelleen asenteitaan ikääntyviä työntekijöitä kohtaan. Tämän *'business case* -hengen perustana on viisi näkökohtaa: inhimilliseen pääomaan tehdyn sijoituksen tuotto, ammattitaitopulan ehkäisy, niiden henkilöiden määrän maksimointi, josta rekrytoidaan, väestörakenteen muutoksiin reagointi sekä työvoiman moninaisuuden edistäminen. Myös eräät ammattiliitot ovat muuttamassa varhaiseläkkeitä tukenutta kantaansa.

Lyhyesti sanoen työelämässä esiintyvän ikäsyrynnän torjumiselle on ilmaantumassa pragmaattisuuteen, huoltosuhteeseen, kilpailukykyyn ja hyvään henkilöstökäytäntöön sekä oikeudenmukaisuuteen liittyviä perusteita. Kuitenkin ainoastaan pieni osa Euroopan työnantajista ja viranomaisista on toteuttanut käytännön toimia näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Lisäksi Euroopan maiden välillä on eroja ikäsyrynnän vastaisten toimenpiteiden toteuttamisessa.

Kaksi selkeää viestiä on ilmaantumassa:

- Hyvästä rekrytointi- ja koulutuskäytännöstä on hyötyä koko organisaatiolle eikä ainoastaan ikääntyville työntekijöille,
- ikäsyrynnän torjunnan laiminlyönti merkitsee inhimillisten voimavarojen tuhlausta, mikä on kiistatta riskialtista politiikkaa ikääntyvän työvoiman ja hyvin kilpailuhenkisen liiketoimintaympäristön yhteydessä.

Viisikymmentä vuotta täyttäneiden ja sitä vanhempien henkilöiden kasvava osuus työikäisestä väestöstä vaatii tulevaisuudessa uutta lähestymistapaa kaikkiin kysymyksiin, jotka koskevat iän, työmarkkinoiden ja työn organisoinnin yhteyksiä. Työolosuhteet, tuottavuus ja elinikäinen koulutus ovat kaikki ratkaisevia kysymyksiä tulevaisuudessa. Tämän lisäksi ikääntyvien naisten työllistämismahdollisuudet sekä heidän paluunsa työelämään heidän oltuaan joitakin vuosia palkkatyön ulkopuolella edellyttää, että näiden ryhmien ominaispiirteet otetaan huomioon erityisjärjestelyin ei ainoastaan työn organisoinnin vaan myös sosiaalisen ympäristön osalta.

RAPORTIT

*Työelämä ja ikääntyvä työvoima
Hyvien käytäntöjen opas*

*Combating Age Barriers in
Employment – A Portfolio of
Good Practice*

*Ikäsyrynnän torjunta työhönotossa
ja koulutuksessa, eurooppalainen
tutkimusraportti*

*Ikäsyrynnän torjuminen
työelämässä: Tiivistelmä*

*Experience, Skill and
Competitiveness: The implications
of an ageing population for the
workplace*

*Ageing at Work, the European
Perspective*

*Ageing at Work – Colloquium
proceedings*

KESKEISET PÄÄTELMÄT

Työllistämisen toimintalinjat vuodelle 1999 huomioon ottaen hallitusten tulisi kehittää aktiivista työmarkkinapolitiikkaa heikommassa asemassa olevien ryhmien kuten ikääntyvien työntekijöiden tukemiseksi, esimerkiksi tarjoamalla heille mahdollisuus elinikäiseen koulutukseen ja kehittämällä työmarkkinapalveluja;

ikätietoisuuskoulutusta tulisi järjestää henkilöstöhallinnossa työskenteleville, johdolle ja muulle avainasemassa olevalle henkilöstölle, mikä tukisi sellaisen työympäristön luomista, jossa arvostetaan ikääntyneitä työntekijöitä;

työajan joustavuutta ja virkavapauksien myöntämistä pitäisi laajentaa sellaisten ikääntyneiden työntekijöiden tukemiseksi, joilla on hoitovelvollisuuksia;

ikäntyneiden työntekijöiden tulisi itse osallistua keskusteluun ikään liittyvistä rajoituksista ja siitä miten ne voidaan voittaa;

ikäntyneiden työntekijöiden tulisi sopeutua työelämän loppuvaiheen uramuutoksiin ja ottaa vastuuta niistä sekä valmistautua enemmänkin horisontaaliseen kuin vertikaaliseen liikkuvuuteen ja tämän aiheuttamiin muutoksiin vanhemman työntekijän ikälisissä;

ammattiliittojen tulisi sisällyttää työehtosopimuksiinsa rekrytointiin ja koulutukseen liittyviä toimenpiteitä, joiden avulla pystytään korjaamaan ikääntyneiden työntekijöiden kokemat haitat samalla kun otetaan huomioon se, että perinteiset urakehityksen mallit ovat muuttumassa;

tietoa ja asiantuntemusta iän ja työn suhteesta pitäisi lisätä ja hyvän käytännön soveltamista pitäisi edistää.

Vanhusten omaishoito

Vanhusten omaishoidon tärkeys on laajalti tunnustettu ja hyväksytty hoitomuoto yhteiskunnallisessa päätöksenteossa. Säätiö on vuodesta 1987 kohdistanut tutkimuksensa etenkin niihin, jotka kantavat päävastuun vanhusten hoidosta kotona, eli näiden vanhusten perheenjäseniin, etenkin aviopuolisoihin ja tyttäriin.

Näissä tutkimuksissa on pyritty systemaattisesti dokumentoimaan omaishoitajien tarpeet ja kokemukset EU:n alueella sekä arvioimaan, miten omaishoito vaikuttaa heidän jokapäiväiseen elämäänsä. Yhdessätoista kansallisessa tutkimuksessa haluttiin tutkia etenkin, miten päätöksenteko on kehittynyt ja minkälaisia aloitteita on tehty omaishoitajien tukemiseksi, jotta voitaisiin havaita, mitä voitaisiin tehdä sekä omaishoitajien että hoidettavien elämänlaadun parantamiseksi. Vaikka jokaisella jäsenvaltiolla on toimintalinjat, joilla edistetään vanhusten hoitamista mahdollisimman pitkään kotona ja yhteisössä, tukipalveluiden muodot ja laajuus vaihtelevat huomattavasti.

Omaishoidon perinteet vaihtelevat suuresti EU:n eri jäsenvaltioissa, mutta useimmissa maissa vanhuksilla on ollut hyvin vähän todellista valinnanvaraa apua valitessa. Yleensä vanhusten avohoito tai hoito omassa kodissa perustuu laajalti perheen panokseen, ja päätöksentekijät voivatkin pitää perhettä avohoidon kulmakivenä, tai kuten joissakin valtioissa tehdään, selkeästi vaatia perheitä ottamaan hoitovastuuta. Etelä-Euroopan maissa ikääntyvien sukulaisten hoitaminen on kuulunut normaaliin perhe-elämään. Hoitamisen puitteet ovat kuitenkin nopeasti muuttumassa, millä on tärkeitä seurauksia sekä sosiaali- ja terveys- että työmarkkinapolitiikan alalla.

KESKEISET PÄÄTELMÄT

Verrattain pieni osa huollettavista henkilöistä on asunut vanhainkodeissa tai muissa laitoksissa, koska tätä tukea ei usein ole ollut tarjolla ja koska sekä vanhuksilla että heidän perheillään on usein kielteinen kuva näistä paikoista. Vanhainkotien kysyntä näyttää kuitenkin olevan nousussa väestötilastollisten muutosten, perheiden liikkuvuuden ja pitkäaikaishoidon tarpeen lisääntyessä. Väliaikainen laitoshoido tulee olemaan yhä tarpeellisempi vaihtoehto, joka vaatii yhä innovatiivisempia lähestymistapoja.

Myös työntekijöiden vastuu vanhusten ja aikuisten hoidosta on ollut säätöön kiinnostuksen kohteena. Raportissa Working & Caring: Developments at the Workplace for Family Carers of Disabled and Older People selvitetään, mitä työpaikoilla ja työorganisaatioissa on saatu aikaan, sekä miten apuna käytettävä tekniikka ja lähiyhteisön antamat palvelut ovat kehittyneet.

RAPORTIT

Who Will Care?: Future prospects for family care of older people in the European Union

Working & Caring: Developments at the Workplace for Family Carers of Disabled and Older People

Family Care of Dependent Older People in the European Community

Carers Talking: Interviews with Family Carers of Older, Dependent People in the European Community

Family Care of the Older Elderly: Casebook of Initiatives

Vanhustenhoidon kysyntää voitaisiin vähentää parantamalla vanhusten terveyttä ja itsenäisyyttä, mikä on aloitettava heidän ollessaan nuorempia;

ikäntyneen väestön eri ikäryhmien tilanteessa on ratkaisevia eroja, ja eri ikäryhmillä on erilaisia tarpeita. Vanhusväestön eri tulotasot ja eri mahdollisuudet käyttää palveluita ja saada tietoa on myöskin otettava huomioon;

tulevaisuudessa on erittäin tärkeää keskittyä pohtimaan sitä, mitä annettavaa vanhuksilla on ja miten heitä voidaan tukea. Tässä moninaisessa ja yhä kasvavassa ryhmässä on tiedon, taidon ja kokemuksen rikkautta;

vanhustenhoidon päämääriin ja vastuualueisiin tulisi kiinteästi kuulua omaishoitajille suunnattu tuki;

jäsenvaltioita tulisi kannustaa kehittämään sellaista vanhusten sosiaali- ja terveyspolitiikkaa, joka ottaa huomioon omaishoitajien tarpeet;

hoitoalan potentiaaliin työpaikkoihin olisi kiinnitettävä huomiota enemmän kuin aikaisemmin;

keskustelun ja suunnittelun kautta vanhuksia itse voivat olla avuksi uusien muotojen löytämisessä heidän tarpeidensa tyydyttämiseksi;

vanhainkotien kysyntä näyttää olevan nousussa väestötilastollisten muutosten, perheiden liikkuvuuden ja pitkäaikaishoidon tarpeen lisääntyessä. Väliaikainen laitoshoido jossain muodossa tulee olemaan yhä tärkeämpi vaihtoehto.

TOIMINTALINJOJEN TAUSTA

Tässä hahmotetut kysymykset ovat tällä hetkellä huomion keskipisteenä työmarkkina-, sosiaali- ja terveyskysymyksiin, sosiaalisen eristyneisyyden ja tasa-arvoon liittyvien toimintalinjojen luomisessa Euroopassa.

EU:n väestötilastollisissa raporteissa hahmotellaan, miten väestökysymykset ovat kehittymässä yhä tärkeämmäksi tekijäksi, joka on otettava huomioon sosiaaliturvaa nykyaikaistettaessa.

Komission työmarkkinapolitiikkaa koskeissa ehdotuksissa vuodelle 1999 korostetaan, että on tärkeää arvioida uudelleen niitä toimenpiteitä, joiden seurauksena työntekijät siirtyvät varhaiseläkkeelle; niissä käsitellään myös ikääntyneiden työntekijöiden oppimismahdollisuuksien tärkeyttä.

Kesäkuussa 1998 Cardiffissa pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa korostettiin, että ikääntyneisiin työntekijöihin on kiinnitettävä erityistä huomiota kehitettäessä ammattitaitoista ja muutoksiin sopeutuvaa työvoimaa, sekä työmarkkinoilla tapahtuvan syrjinnän vastustamisen tärkeyttä.

Komission tiedonannossa 15 päivänä huhtikuuta 1998 kansanterveyspolitiikan kehittämisestä Euroopan yhteisössä arvioidaan, että seuraavien 30 vuoden aikana terveydenhuollosta koituvat menot kasvavat ainakin 1–3 % BKT:stä pelkästään väestötilastollisten muutosten vuoksi.

Marraskuussa 1997 pidetyn työpaikkoja käsittelevän erityiskokouksen tuloksena julkaistiin työllistämisen suuntaviivat, jonka neljä pilaria koskevat myös huomattavassa määrin ikääntyneitä työntekijöitä. Nämä teemat – yritystoiminta, työllistämismahdollisuudet, mukautuvuus ja tasa-arvo – ovat perusta, jolta jäsenvaltioiden odotetaan tekevän ja toteuttavan vuosittaiset toimintasuunnitelmansa.

Eurooppa-neuvoston päätöslauselmassa ikääntyneiden työntekijöiden työllistämistä vedotaan komissioon, jotta tämä järjestäisi tiedon, kokemusten ja hyvien käytäntöjen vaihtoa ikääntyneiden työntekijöiden työllistämistä. Tässä pääpiirteissään esitetty tutkimus tehtiin tärkeänä osana tämän päämäärän saavuttamista.

KANSALLISET SELONTEOT

Molempiin tutkimusohjelmiin liittyviä kansallisia tutkimustuloksia on saatavissa säätöiltä.

ASIAAN LIITTYVÄT JULKAISUT

1. Työllistymisedellytysten parantaminen: Oppaita hyvistä käytännöistä työvoimaneuvonnassa ja -ohjauksessa.

1998 – 36 s.
EN, ES, FI, FR, IT
EF/98/34/*
<http://www.eurofound.publications.ie>

2. The Role of Adult Guidance and Employment Counselling in a Changing Labour Market – Final Report on Eurocounsel.

1996 – 212 s.
DA (ISBN 92-827-8277-8)
DE (ISBN 92-827-8278-6)
EN (ISBN 92-827-8279-4)
ES (ISBN 92-827-6146-0)
FR (ISBN 92-827-8280-8)
IT (ISBN 92-827-8281-6)
Luettelonro: SY-98-96-776-* -C
Hinta (ALV ei sis.): 21,50 euroa
Selonteon yhteenveto on saatavissa kaikilla EU:n kielillä.

3. Public Welfare Services and Social Exclusion – The development of consumer-oriented initiatives in the European Union

1995 – 164 s.
DE (ISBN 92-827-4906-1)
EN (ISBN 92-827-4907-X)
FR (ISBN 92-827-4908-8)
Luettelonro: SY-90-95-833-* -C
Hinta (ALV ei sis.): 18,50 euroa
Selonteon yhteenveto on saatavissa kaikilla EU:n kielillä.

4. New Directions in Social Welfare

1997 – 100 s.
EN (ISBN 92-828-0416-X)
Luettelonro: SX-05-97-438-EN-C
FR (Luettelonro: SX-05-97-438-FR-C)
Hinta (ALV ei sis.): 14 euroa

Työelämä ja ikääntyvä työvoima Hyvien käytäntöjen opas

Alan Walker

Oppaassa hahmotellaan hyvän käytännön keskeisiä piirteitä ikääntyvään työvoimaan suhtautumisessa. Se perustuu säätiön koordinoiman "Ikäsyynnän voittaminen" -projektin tuloksiin. Näissä tuloksissa korostetaan työntekijöiden työssä pysymisen, uudelleenkouluttamisen ja uudelleentyöllistämisen tärkeyttä työelämän myöhemmän vaiheen aikana. Se on tarkoitettu oppaaksi työmarkkinaosapuolille, päätöksentekijöille, johdolle ja etenkin rekrytointi- ja koulutustehtävissä toimiville.

1999 – 24 s.

DE, EN, ES, FI, FR
EF/98/65/*

<http://www.eurofound/publications.ie>

Combating Age Barriers in Employment. A European Portfolio of Good Practice

Alan Walker, Philip Taylor

Raportti kuvaa ja analysoi yli 150 Euroopan laajuista aloitetta ikääntyvien työntekijöiden pysymiseksi työssä, uudelleenkouluttamiseksi ja uudelleentyöllistämiseksi.

1998 – 220 s.

EN (ISBN 92-828-0412-7)

Luettelonro: SX-05-97-454*-C

Hinta (ALV ei sis.): 30 euroa

Combating Age Barriers in Employment: European Research Report

Alan Walker

Raportissa perustellaan asennemuutosten tarpeellisuutta ikääntyviä työntekijöitä kohtaan. Selonteossa arvioidaan myös ikäsyynnän torjumiseen liittyviä aloitteita sekä julkisella että yksityisellä sektorilla.

1997 – 160 s.

DE (ISBN 92-828-0413-5)

EN (ISBN 92-828-0414-3)

FR (ISBN 92-828-0415-1)

Luettelonro: SX-05-97-446*-C

Hinta (ALV ei sis.): 25 euroa

Ikäsyynnän torjuminen työelämässä: Tiivistelmä

Alan Walker

1997 – 40 s.

DA, DE, EN, ES, FI, FR, GR, IT, NL, PT, SV
EF/97/18/*

<http://www.eurofound/publications.ie>

Experience, Skill and Competitiveness: The Implications of an Ageing Population for the Workplace

Maggie Pearson

Raportti perustuu konferenssin tuloksiin, jossa pohdittiin Euroopan väestön väestötilastollisten muutosten vaikutuksia palkkatyöhön ja ikääntyvän työvoiman tulevaisuudennäkymiä. Raportissa tehdään käytännön ehdotuksia ikääntyneiden työntekijöiden terveyden säilyttämiseksi, koulutusmahdollisuuksien tukea antavien työympäristöjen kehittämiseksi näille työntekijöille, sekä sellaisten omaishoitajien avustamiseksi, jotka ovat ansiotyössä.

1996 – 76 s.

EN (ISBN 92-827-6033-2)

FR (ISBN 92-827-6034-0)

Luettelonro: SY-93-96-944*-C

Hinta (ALV ei sis.): 8,50 euroa

Ageing at Work: The European Perspective

Sylvie Droit et al

Lehtisessä kuvillaan joitakin mahdollisia vastauksia niihin haasteisiin, joita työntekijöiden ikääntyminen tuo yrityksille. Julkaisu on tulosta säätiön ja ANACT'in (Agence Nationale pour l'Amelioration des Conditions de Travail) aktiivisesta yhteistyöstä.

1993 – 12 s.

EN, FR

EF/93/31/*

<http://www.eurofound/publications.ie>

Ageing at Work: Proceedings of a European Colloquium, Paris, 12 June 1991

Sylvie Droit et al

Ranskan kansallinen virasto työolojen parantamiseksi (ANACT) ja säätiö toivat yhteen tutkijoita, yritysjohtajia ja ammattiliittojen edustajia Euroopan eri maista keskustelemaan kysymyksistä, jotka liittyvät työntekijöiden syrjäytymiseen työelämästä, joka kiihtyy Euroopan yhteisön aktiivisen väestön ikääntyessä. Tässä julkaisussa on erilaisia pohdiskeltavaksi ja toteutettavaksi tarkoitettuja ehdotuksia, jotka liittyvät työelämästä syrjäytymiseen ja siitä seuraaviin ongelmiin.

1992 – 125 s.

EN (ISBN 92-826-4625-4)

FR (ISBN 92-826-5207-6)

Luettelonro: SY-75-92-833*-C

Hinta (ALV ei sis.): 17 euroa

Who Will Care? Future Prospects for Family Care of Older People in the European Union

Ann Salvage

Raportissa keskitytään kansainväliseen keskusteluun ikääntyvän väestön sosiaalimenoista ja taloudellisista kustannuksista tulevaisuudessa. Keskustelu hoidosta asetetaan Euroopan unionissa tapahtuvan uusimman tutkimuksen ja analysoinnin kehyksiin. Siinä dokumentoidaan ja arvioidaan keskeisimpiä suuntauksia ja kehitystä tulevaisuuden eri mahdollisuuksien hahmottelemiseksi.

1995 – 96 s.

EN (ISBN 92-827-5360-3)

FR (ISBN 92-827-5361-1)

Luettelonro: SY-92-95-142*-C

Hinta (ALV ei sis.): 8,50 euroa

Working and Caring: Developments at the workplace for family carers of disabled and older people

Judith Philips

Konferenssiraportissa tutkitaan, miten omaishoito vaikuttaa työn saannin mahdollisuuksiin ja perhe-elämän laatuun. Siinä dokumentoidaan työpaikka-aloitteita, joissa päämääränä on ollut helpottaa työn ja hoivaamisen yhdistämistä, ja keskustellaan sellaisissa tilanteissa olevien eri osapuolten rooleista.

1996 – 64 s.

EN (ISBN 92-827-6028-6)

ES (ISBN 92-827-6027-8)

FR (ISBN 92-827-6029-4)

Luettelonro: SY-93-96-936*-C

Hinta (ALV ei sis.): 11,50 euroa

Family Care of Dependent Older People in the European Community

Hannelore Jani-Le Bris

Raportissa, joka perustuu kirjallisuusanalyysiin ja omaishoitajien haastatteluihin, dokumentoidaan omaishoidon luonnetta, ongelmia ja omaishoitajien saamaa apua. Siinä pohditaan, mitä voidaan tehdä ja mitä pitäisi tehdä – ammattihoitajat, vapaaehtoisjärjestöt, työmarkkinaosapuolet ja viranomaiset paikallis-, kansallisella ja EU:n tasolla – jotta tätä toimintaa voitaisiin jatkaa ja jotta omaishoitajien elämänlaatua voitaisiin parantaa.

1993 – 200 s.

DE (ISBN 92-826-6354-X)

EN (ISBN 92-826-6355-8)

ES (ISBN 92-826-6353-1)

FR (ISBN 92-826-6356-6)

IT (ISBN 92-826-6357-4)

Luettelonro: SY-80-93-226*-C

Hinta (ALV ei sis.): 20 euroa

Family Care of the Older Elderly: Casebook of Initiatives

M.A.G.A. Steenvoorden et al

Useimmille huollettaville vanhuksille perhe tarjoaa perushoivan ja -tuen. Tästä johtuvat omaishoitajien ongelmat tunnustetaan vähitellen Euroopan unionin jäsenvaltioissa. Tämä tapauskohtainen julkaisu dokumentoi julkisen, yksityisen ja vapaaehtoistoiminnan aloilta tulleita aloitteita vanhusten omaishoitajien tukemiseksi.

1993 – 88 s.

EN (ISBN 92-826-6572-0)

FR (ISBN 92-826-6573-9)

NL (ISBN 92-826-6574-0)

Luettelonro: SY-80-93-444*-C

Hinta (ALV ei sis.): 10 euroa

Carers Talking: Interviews with family carers of older, dependent people in the European Community

Elizabeth Mestheneos, Judith Triantafillou

Teos pohjaa omaishoitajien haastatteluihin yhdeksässä maassa. Siinä valaistaan esimerkein omaishoitajien jokapäiväistä elämää sekä heidän suhtautumistaan hoitamiseen. Siinä tuodaan esille myös hoitamistilanteiden monimutkaisuus korostaen samanaikaisesti omaishoitajien maksamaa rahallista, sosiaalista, emotionaalista ja fyysistä hintaa.

1993 – 118 s.

EN (ISBN 92-826-6570-4)

FR (ISBN 92-826-6571-2)

Luettelonro: SY-80-93-452*-C

Hinta (ALV ei sis.): 13,50 euroa

Yli 20 vuotta Euroopan elin- ja työolojen kehittämissäätiö on avustanut Euroopan unionin toimielimiä, kansallisia hallituksia ja työmarkkinaosapuolia eurooppalaista yhteiskuntaa koskeissa kysymyksissä mukaan lukien työllistämiseen, terveyteen ja hyvinvointiin, sosiaaliseen yhteenkuuluvuuteen, tasa-arvoon, osallistumiseen ja kestäväan kehitykseen liittyvät asiat. Säätiön web-sivustot tarjoavat näitä kysymyksiä koskevia julkaisuja ja uusinta tietoa laajalle yleisölle.

Säätiön web-sivustot löytyvät osoitteesta <http://www.eurofound.ie>.

Maksuttomat julkaisut voi ladata suoraan Internetistä. Maksullisia julkaisuja voi tilata säätiön web-sivustoilta. Niitä voi myös tilata kirjakaupoista tai Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimiston edustajilta (osoitteet: <http://www.eur-op.eu.int>). Säätiön tietopalvelu vastaa kysymyksiin, sähköposti: info@eurofound.ie. Maksuton uutislehti ilmestyy 10 kertaa vuodessa.

Tätä lehtistä koskevia

lisätietoja antaa:

Teresa Renehan

Tiedottaja

Euroopan elin- ja työolojen

kehittämissäätiö

Wyattville Road

Loughlinstown

Co Dublin

P. +353 1 2043100

F. +353 1 2826456

Sähköposti: teresa.renehan@eurofound.ie

EF/98/69/FI